

โสตทัศนูปกรณ์กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

โสตทัศนูปกรณ์คือ โสตทัศนวัสดุและทัศนวัสดุรวมกัน ซึ่งแท้จริงแล้วหมายถึงวัสดุอุปกรณ์ทั้งภาพและเสียง แต่โดยปกติแล้วมักนิยมเรียกวัดสออุปกรณ์ที่มีภาพอย่างเดียวหรือมีเสียงอย่างเดียว หรือมีทั้งภาพและทั้งเสียงว่า โสตทัศนูปกรณ์ซึ่งเป็นคำกลาง ๆ และเป็นที่เข้าใจกันว่า โสตทัศนูปกรณ์นี้อาจเป็นทั้งวัสดุหรือเป็นกิจกรรม เช่น ของจริง ภาพถ่าย ภาพยนตร์ โทรทัศน์ การศึกษานอกสถานที่และการสาธิต เป็นต้น

โสตทัศนูปกรณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้การสอนการเรียนมีประสิทธิภาพสูง เพราะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจซาบซึ้งในสิ่งที่เรียนได้ดีกว่าการเรียนด้วย คำหรือการฟังคำบรรยายแต่อย่างเดียว "โสตทัศนวัสดุ เป็นสื่อถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียน เท่ากับเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจอย่างรวดเร็วในเรื่องราวที่ครูสอนซึ่งจะเป็นรากฐานให้เกิดความจำอย่างถาวรลืมได้ยาก และการที่นักเรียนสามารถเข้าใจและจดจำได้อย่างรวดเร็วและถาวรนี้เท่ากับเป็นการประหยัดเวลาในชีวิต"¹

ความสำคัญของ โสตทัศนูปกรณ์

จอห์น ล็อก (John Lock) นักการศึกษาคนสำคัญได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของ โสตทัศนูปกรณ์ไว้ในหนังสือ Some Thoughts Concerning Education ว่า "ผู้ใดก็ตามถ้าคนพบวิธีที่ทำให้เด็กมีกำลังใจรู้สึกกระฉับกระเฉงและเป็น

¹ สนั่น ปัทมทิน, "โสตทัศนศึกษาในการสอนวิชาชีพ," อาชีพศึกษาศาสตร์, (มกราคม - มีนาคม, 2497), หน้า 37.

อิสระ แต่ขณะเดียวกันยังสามารถทำให้เด็กจดจำสิ่งที่ตนไม่ชอบได้ ข้าพเจ้าถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาที่ขัดแย้งกันได้เป็นอย่างดี และได้ค้นพบความลับของการศึกษาแล้ว"¹ สิ่งที่คุณพบดัง กล่าวคือ เครื่องมือที่ช่วยครูนั่นเอง อันได้แก่อุปกรณ์การสอน

จากแนวความคิดของจอห์น ล็อก นี้เองยังผลให้เกิดการสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนเข้าช่วยโดยอาศัยหลักการสร้างความสนใจ และการใช้ประสาทสัมผัส เพื่อช่วยความเข้าใจของผู้เรียน จอห์น อามอส คอมเมนีอุส (John Amos Comenius) "บิดาแห่งไสตทึทศศึกษา" ได้กล่าวว่าห้องเรียนควรมีภาพและหุ่นจำลองอื่น ๆ ไว้ให้นักเรียนดู ท่านผู้นี้ได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งมีรูปภาพประกอบ โดยอาศัยรูปภาพเป็นเครื่องเสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน หนังสือเล่มนี้มีชื่อว่า Orbis Pictus หรือ World of Pictures.

การสอนโดยอาศัยอุปกรณ์การสอนเข้าช่วยเริ่มเจริญแพร่หลายอย่างจริงจังในราวกลางศตวรรษที่ 19 ในระยะนี้วิธีการสอนแบบทวิเรียนควบของจริง (Object Lessons) ได้ถูกนำมาใช้ บุคคลที่เป็นผู้นำคือ Heinrich Pestalozzi และ เฟรเดริก เฟอริเบล (Friedrich Froebel) ทั้งสองคนมีความเห็นว่า การสอนโดยใช้คำพูดอย่างเดียวนั้นไม่ช่วยการเรียนรู้ของเด็กเท่าที่ควร ตามปกติในเวลาสอนเราก็ดูถึงสิ่งนั้นสิ่งนี้อยู่แล้ว การเอาสิ่งที่เราต้องการสอนมาแสดงก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากกว่าการที่จะพูดถึงเฉย ๆ การสอนชนิดนี้เป็นการสอนที่เริ่มต้นจากวัตถุเข้าสู่นิยาม (From Object to definition) นอกจากนี้การนำสิ่งของประกอบการสอนยังช่วยให้เด็กได้มีโอกาสจับต้องดูคลำและเล่นกับสิ่งของนั้น ๆ ด้วย เด็กได้มีการเคลื่อนไหว

¹ กอ สวัสดิ์พาณิชย์, "บทความทางการศึกษา", เอกสารนิเทศการศึกษา พ.ศ. 2506. (พระนคร : กรมฝึกหัดครู), หน้า 44.

อันเป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตามครูควรตระหนักไว้เลยว่า โสตทัศนูปกรณ์เป็นเพียงแค่เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีประโยชน์แก่ครูเป็นอย่างมาก ครูที่ได้รับการอบรมมาดีแล้วยอมรับว่า เมื่อไรจึงจะเหมาะแก่โอกาสที่จะใช้ เพื่อให้การสอนของครูเป็นที่น่าสนใจยิ่งขึ้น ให้เด็ก เข้าใจมากขึ้นและทำให้จดจำไปได้นาน นอกจากนี้ครูจะต้องตระหนักไว้อีกประการหนึ่งว่า การจะใช้โสตทัศนูปกรณ์ให้ได้อย่างดีจะต้องใช้โดยครูเป็นผู้สอนและให้โสตทัศนูปกรณ์เป็น เครื่องช่วยสอน มิใช่ครูให้โสตทัศนูปกรณ์สอนนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าโสตทัศนูปกรณ์มีส่วนช่วยในการเรียนการสอน เป็นอย่างดี แต่การที่ครูจะนำโสตทัศนูปกรณ์มาใช้ให้ได้อย่างดีนั้น จำเป็นต้องรู้จักวิธีการ เลือกวิธีการใช้ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การใช้โสตทัศนูปกรณ์การสอน ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้น Harry C. Mckown ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้โสต- ทัศนูปกรณ์ไว้ดังนี้คือ

1. โสตทัศนูปกรณ์นั้นควรผ่านการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี
2. โสตทัศนูปกรณ์นั้นราคาไม่ควรแพง
3. ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของ โสตทัศนูปกรณ์นั้น ๆ
4. ครูต้องมีความสามารถที่จะใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบด้วย
5. ครูต้องใช้โสตทัศนูปกรณ์ให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญาของนักเรียน
6. ต้องพยายามให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริงในมากที่สุด
7. ต้องนำโสตทัศนูปกรณ์นั้น ๆ มาสอนจริง ๆ มิใช่มาตั้งไว้เฉย ๆ
8. ต้องพยายามหรือหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย
9. ครูต้องเตรียมการไว้มาล่วงหน้า
10. การเตรียมนักเรียนเพื่อใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนก็มีความจำเป็น

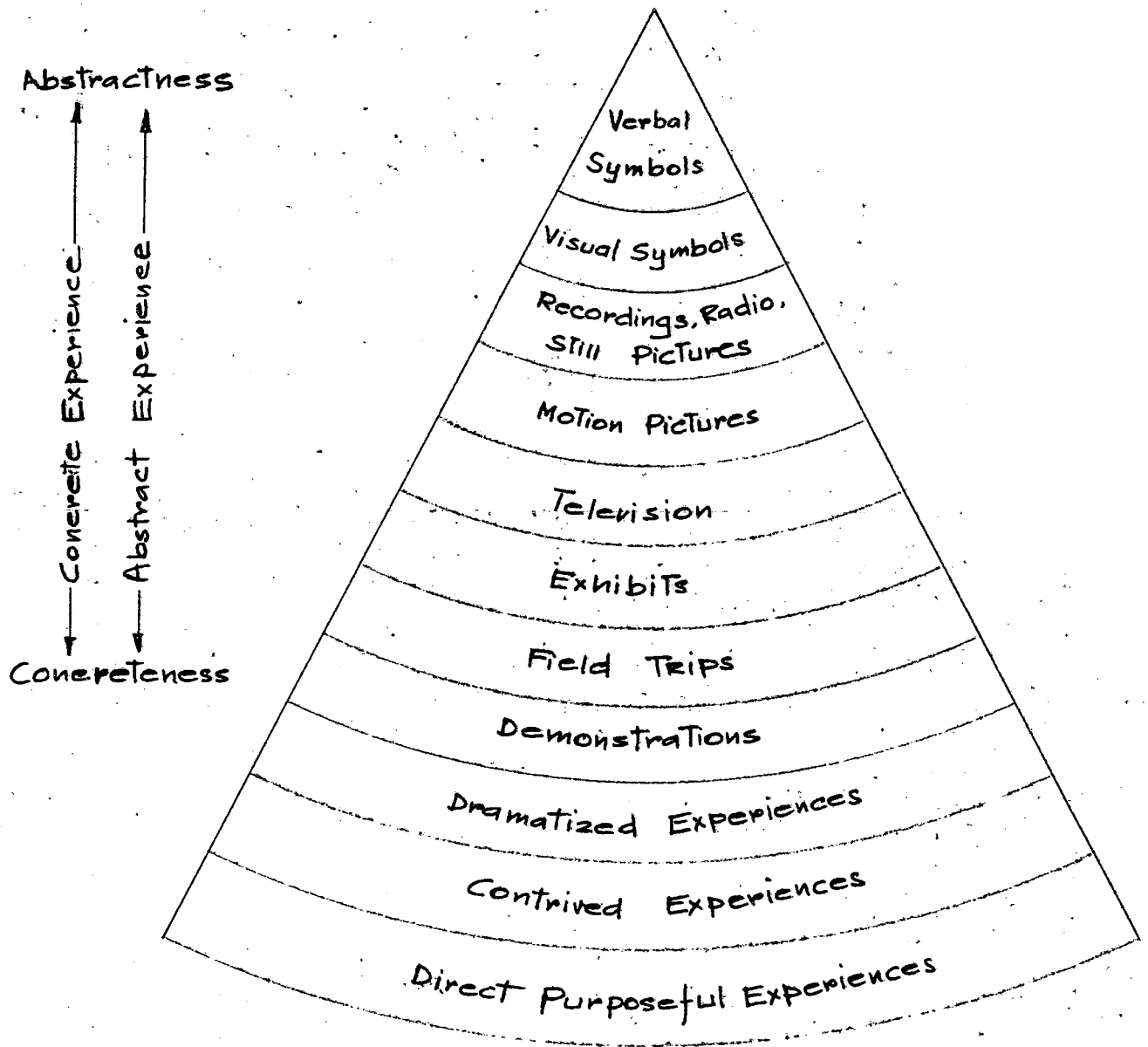
เช่นกัน

11. ต้องใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เพื่อให้การเรียนการสอนได้เนื้อหามากขึ้นและ
เปลืองเวลาน้อยลง
12. ไม่จำเป็นต้องใช้สื่อทัศนูปกรณ์มากนักจนเกินไป
13. มีการวัดผลการใช้เสมอ โดยอาจจะดูจากความสนใจของนักเรียน
การมีส่วนร่วมตลอดจนบรรยากาศในห้องเรียน
14. ต้องดูแลระวังและรักษาขณะที่ใช้อุปกรณ์และหลังจากใช้แล้ว
15. มีสื่อทัศนูปกรณ์ที่ดีและพร้อมที่จะนำออกมาใช้ได้ทันที¹

นอกจากผู้ใช้สื่อทัศนูปกรณ์จะได้อรรถาธิบายถึงข้อเสนอนี้ในการใช้บางประการ เพื่อให้การใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วนั้น ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงประเภทของอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนกับแต่ละวิชา ประเภทและชนิดของสื่อทัศนูปกรณ์นั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้จำแนกชนิดไว้ตามลักษณะต่าง ๆ กัน โดยการแบ่งประเภทของอุปกรณ์การสอนตามลักษณะที่ใช้ ดังเช่น Dr. Edgar Dale ได้แบ่งประเภทของอุปกรณ์การสอนตามลักษณะของประสบการณ์ที่เด็กได้รับมากที่สุดจากอุปกรณ์การสอน Edgar Dale ได้สมมุติเป็นรูปกรวยกลมขึ้น และแบ่งออกเป็นระดับของประสบการณ์ซึ่งให้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดอยู่ที่ฐานของกรวย และให้ประสบการณ์ที่ค่อย ๆ เป็นนามธรรมมากขึ้นอยู่ในอันดับถัดขึ้นไปจนกระทั่งถึงประสบการณ์นามธรรมซึ่งเป็นยอดของกรวย กรวยสมมุติฐานนี้เรียกชื่อว่า กรวยแห่งประสบการณ์ (The Cone of Experience) ดังแสดงในภาพ

¹Harry C. McKown, Audio - Visual Aids to Instruction
(New York: Mc Graw - Hill Book Company, 1949), pp. 52 - 64.

CONE OF EXPERIENCE¹

¹ Edgar Dale, Audio-Visual Method in Teaching (New York: Holt and Rinehart Company, Inc. 1954), p.42.

ชนิดของ อุปกรณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ตามที่กล่าวมาข้างต้นถึงประเภทของ อุปกรณ์การสอน โดยแบ่งตามลักษณะของประสิทธิภาพที่ได้รับจากอุปกรณ์การสอนนั้น ถ้าได้พิจารณาแล้วจะเห็นว่าสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษได้เกือบทุกชนิด โดยอาจจะแบ่งออกได้ดังนี้คือ

1. ทัศนวัสดุ แบ่งออกเป็น
 - 1.1. บัตรคำ บัตรประโยค และแผนภาพต่าง ๆ เป็นต้น
 - 1.2. หุ่นจำลอง ของจริง ของตัวอย่าง
 - 1.3. ภาพยนตร์ फिल्मสตริป สไลด์ ที่ไม่มีเสียงประกอบ
2. โสตวัสดุ แบ่งออกเป็น
 - 2.1. แผนเสียง
 - 2.2. เครื่องบันทึกเสียง
 - 2.3. วิทยู
 - 2.4. ภาพยนตร์เสียง
 - 2.5. โทรทัศน์
 - 2.6. ห้องปฏิบัติการทางภาษา

โดยทั่วไปแล้วทัศนวัสดุ เป็นอุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้มากกว่าโสตวัสดุ เนื่องจากเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย สะดวกและราคาถูกกว่าพวกโสตวัสดุ การที่ครูสอนใช้ทัศนวัสดุก็เป็นทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนการสอนที่ใช้แต่คำพูดให้ผู้เรียนได้เห็นของจริงหรือของแทน ซึ่งเป็นทางทดแทนอันหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ส่วนในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็เช่นกัน ถ้าผู้สอนได้จัดบรรยากาศหรือพยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงและประสบการณ์รองแล้วก็จะทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ผลดียิ่งขึ้น สิ่งทีกล่าวมานี้ครูผู้สอนสามารถจะจัดทำได้ไม่ยากนัก ถ้าได้รู้จักนำเอาวัสดุอุปกรณ์บางชนิดมาใช้ให้ถูกต้องกับเนื้อหาวิชาและบทเรียนแล้วก็จะทำให้

บทเรียนนั้นน่าสนใจยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้วิจัยจะได้ชี้ให้เห็นว่าอุปกรณ์การสอนบางชนิดสามารถนำมาใช้กับการสอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ดังที่ผู้วิจัยจะขอแยกกล่าวเป็นชนิด ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัสดุอุปกรณ์ประเภททัศนวัสดุที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายของครู โดยทั่วไปก็คือกระดานดำ ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกเวลาและทุกโอกาส ไม่เสียหายง่าย ครึ่งความสนใจของผู้เรียนได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้วยังสามารถเขียนและลบได้ง่าย ครูและนักเรียนก็สามารถใช้กระดานดำร่วมกันในกิจการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ในด้านการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนอาจจะใช้กระดานดำประกอบการสอนได้หลายประการกล่าวคือ

1.1 ในด้านการสอน

เช่นการเขียนคำสรุป เขียนเค้าโครงสร้างของภาษาอังกฤษตลอดจนแบบประโยคต่าง ๆ จนถึงคำศัพท์ใหม่ ๆ หรืออาจจะใช้เพื่อการทบทวนสิ่งที่สอนแล้วก็ได้

1.2 ในด้านการทดสอบ

กระดานดำก็อาจจะใช้ประโยชน์ในด้านการทดสอบเช่นกัน แต่ทั้งนี้ครูผู้สอนควรจะได้เขียนข้อทดสอบดังกล่าวก่อนที่นักเรียนจะได้เข้าห้องเรียน เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเรียนการสอน การเขียนข้อทดสอบบนกระดานดำนั้น ครูผู้สอนต้องใช้ดุลยพินิจ คุณลักษณะของข้อทดสอบด้วยคือ ไม่ควรจะให้มีความยาวเกินไปจนต้องมาเสียเวลากับการเขียน

1.3 การมอบหมายให้ทำงานชนิดต่าง ๆ

ครูผู้สอนอาจจะใช้กระดานดำเขียนแบบฝึกหัด เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปทำเป็นการบ้าน หรือเขียนมอบหมายงานบางชนิดให้ทำ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในงานที่ตนจะทำยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้วกระดานดำยังสามารถให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกรณีต่าง ๆ

เช่น

1.3.1 ใช้เขียนการบ้านที่นักเรียนทำมาบนกระดานดำ เพื่อให้นักเรียนในชั้นช่วยกันพิจารณาและตรวจแก้ วิธีนี้อาจจะเสียเวลามาก เพื่อประหยัดเวลา ครูควรเลือกเด็กที่ค่อนข้างเก่งในวิชานั้นออกไปเขียน

1.3.2 ใช้เป็นที่ให้เด็กฝึกหัดเขียน เช่น หลังจากให้นักเรียนตอบคำถามของครูแล้ว ครูอาจจะให้นักเรียนออกมาเขียนคำตอบของเขาลงบนกระดานดำ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าเขาเข้าใจอย่างแท้จริงเพียงไร

1.3.3 ใช้เขียนตามคำบอก ขณะที่นักเรียนทุก ๆ คนในชั้นกำลังเขียนตามคำบอก ครูอาจจะให้เด็กคนใดคนหนึ่งออกไปเขียนบนกระดานดำ แต่ควรจะได้เขียนหลังชั้น เพื่อเด็กคนอื่น ๆ จะได้ไม่ลอกแบบ เมื่อจบแล้วจึงให้นักเรียนในชั้นทุกคนลองเปรียบเทียบงานของเขา กับเพื่อนที่ออกไปเขียนที่กระดานดำอีกทีหนึ่ง

จากการที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้กระดานดำในแง่ต่าง ๆ นั้น เป็นหนทางที่จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนธรรมดาด้วย นอกจากกระดานดำที่ครูผู้สอนต้องใช้อยู่เป็นประจำแล้วจะเห็นว่ายังมีวัสดุประกอบการสอนต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนอาจจะจัดทำได้โดยง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย และให้ผลแก่การเรียนของเด็กเป็นอย่างดีที่สมควรจัดตั้งกล่าวได้แก่

2. บัตรคำและบัตรประโยค เป็นอุปกรณ์การสอนที่ครูผู้สอนสามารถจัดทำได้โดยง่าย และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนภาษาอังกฤษได้หลายทาง เช่น

2.1 การสอนศัพท์

ครูผู้สอนอาจใช้บัตรคำ และบัตรประโยคแสดงคำศัพท์ใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้เห็นโดยทั่วถึง และใช้ได้น้อยในการนำเข้าสู่บทเรียน ฝึกฝน ทบทวน หรือทดสอบได้มากกว่าที่ครูจะเขียนลงบนกระดานดำ และลบเขียนใหม่ได้ในแต่ละโอกาส

2.2 การสอนไวยากรณ์อังกฤษ

การใช้บัตรคำในการสอนไวยากรณ์อังกฤษนี้ควรแบ่งแยกแสดงออกให้เห็น

ตำแหน่งของประธาน กริยา กรรม เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เมื่อแยกออกเป็น ส่วน ๆ ของประโยคแล้ว ครูผู้สอนอาจจะใช้คำที่เป็นประธาน กริยา และกรรม รวมแต่งเป็นประโยคอีกครั้งหนึ่ง โดยแสดงในรูปของการใช้บัตรประโยค นอกจากนี้แล้ว การใช้บัตรคำยังสามารถแสดงให้เห็นและเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนรูปประโยคต่าง ๆ ได้ดีกว่าที่ครูจะใช้วิธีเขียนบนกระดานดำ

2.2 การฝึกหัด

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหลักวิธีการสอนภาษาอังกฤษ ทัศนะสมัยใหม่ว่า ควรจะเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกหัดหรือได้กล่าวซ้ำ ๆ กล่าวตามให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยอัตโนมัติที่สุด โดยปกติครูผู้สอนเพื่อการฝึกฝนทางนี้ ก็มักจะบอกนักเรียนด้วยปากเปล่า แต่ถ้าวัดครูจะเอาบัตรคำและบัตรประโยคประกอบไปกับคำพูดของครู ก็จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทั้งทางหูและทางตา ซึ่งก็จะได้ผลมากกว่าการพูดแต่เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตามการที่จะใช้บัตรคำและบัตรประโยคให้ได้ผลมากที่สุดนั้น ครูผู้สอนก็ควรจะได้คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.3.1 คำภาษาอังกฤษที่เขียนควรเป็นตัวใหญ่ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นโดยทั่วถึงกัน ขนาดของตัวอักษรที่พอใช้ได้ในห้องเรียนโดยทั่วไป คือขนาด 2 นิ้ว
- 2.3.2 การเขียนคำต่าง ๆ บนบัตรคำนั้นควรเขียนเพียงบรรทัดเดียว
- 2.3.3 ประโยคที่จะเขียนลงในบัตรไม่ควรเกิน 1 ประโยค
- 2.3.4 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้บัตรคำ บัตรประโยค เช่น แทนที่ครูจะเป็นผู้พูดและยกบัตรคำหรือบัตรประโยคให้นักเรียนดู ครูก็อาจจะเปิดโอกาสให้นักเรียนคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ทำแทนครู หรือการมอบหมายให้นักเรียนช่วยเขียนบัตรคำต่าง ๆ หรือบัตรประโยคที่ครูต้องการจะใช้ เป็นต้น

บัตรคำและบัตรประโยคมีประโยชน์ในด้านการสอนภาษาอังกฤษอย่างมาก เพราะนอกจากจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝน การฝึกหัดได้รวดเร็วแล้ว ครู

ผู้สอนก็อาจจะใช้บัตรคำหรือบัตรประโยคในการสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้ว เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจยิ่งขึ้นก็ได้

3. รูปภาพประกอบการสอน รูปภาพนี้อาจจะได้แก่ภาพจากตำราเรียน ภาพที่คัดจากนิตยสาร แผนภาพ เป็นต้น ซึ่งนับว่าสามารถนำมาใช้กับการสอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ในเรื่องรูปภาพนี้ คอมินิอุส (Comenius) เป็นบุคคลแรกที่เห็นและเห็นคุณค่าของการใช้รูปภาพเพื่อการเรียนและการสอน แต่ในปัจจุบันนี้ นักการศึกษาทั่วไปได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของรูปภาพที่มีต่อการเรียนและการสอนอย่างมากมาย โดยได้มีความคิดว่า

3.1 รูปภาพบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาให้เรากศึกษารายละเอียดได้ และจะใช้เวลาศึกษาอยู่นานเท่าไรก็ได้

3.2 รูปภาพอาจได้รับการดัดแปลงบางอย่างเพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนได้

3.3 รูปภาพนำเอาสิ่งที่มีผู้เรียนไม่เคยพบหรือที่อยู่ห่างไกลเกี่ยวกับดินแดนและประชากร รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ เขามาสู่ห้องเรียน

3.4 รูปภาพช่วยให้มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านสมบูรณ์ขึ้น

3.5 รูปภาพช่วยเป็นจุดรวมความสนใจของผู้เรียนได้

3.6 รูปภาพช่วยแก้ไขรอยประ ทัณฑ์ผิดเพี้ยนแต่เดิมของผู้เรียนให้ถูกต้องได้

3.7 รูปภาพช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและส่งเสริมการอภิปราย

รวมกัน

3.8 รูปภาพช่วยในการสรุปบทเรียน

3.9 รูปภาพสามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนได้

3.10 รูปภาพเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคุย ๆ อยู่ได้เรื่อย ๆ

แสดงให้เห็นว่า การนำรูปภาพประกอบการสอนนั้นมีคุณประโยชน์อย่างมาก และในด้านการใช้รูปภาพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น อาจจะใช้ได้หลายวิธีดังนี้

1. ใช้ในการสอนศัพท์ใหม่ ๆ โดยนำภาพที่มีความหมายเกี่ยวกับศัพท์

นั้น ๆ ให้ผู้เรียนได้ดู

2. ใช้ในการสอนเรียงความภาษาอังกฤษ โดยครูผู้สอนใช้ภาพใดภาพหนึ่ง ที่มีเรื่องราวพอสมควร แล้วบอกจุดสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพนั้นให้เด็กดูและเข้าใจ ต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนเขียนเรียงความตามความเข้าใจ หรืออาจจะเขียนบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ ก็ได้ เช่นครูอาจจะถามคำถามดังต่อไปนี้

What do you see in the picture?

What do you think is happening?

What are they doing?

การที่นักเรียนจะตอบคำถามต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้ผลดี ก็จะต้องนำเอาประสบการณ์เดิม ทางด้านอื่นมาประกอบเช่นกัน นอกจากการให้เขียนโดยวิธีนี้แล้ว ครูผู้สอนอาจจะใช้ภาพประกอบเป็นชุดที่มีเนื้อเรื่อง เกี่ยวโยงกัน แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายไปตามภาพชุดเหล่านั้น เป็นต้น

3. ใช้ในการทดสอบ ในการสอนภาษาอังกฤษนั้น นอกจากที่ครูผู้สอนจะทดสอบความเข้าใจโดยการเขียนแล้ว ครูผู้สอนอาจจะทดสอบโดยใช้ภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่สอนนั้นแล้วถามนักเรียนโดยให้ตอบปากเปล่าเป็นต้น นอกจากนี้แล้วอาจจะทดสอบโดยให้นักเรียนจัดลำดับภาพต่าง ๆ ที่ครูเตรียมมาให้สอดคล้องไปกับเนื้อเรื่องที่เรียนมาเป็นต้น

4. แผนภาพอวัยวะในการออกเสียง (Facial Diagram) เป็นแผนภาพที่แสดงวิธีการออกเสียงต่าง ๆ ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ผลดียิ่งขึ้น แผนภาพอวัยวะในการออกเสียงนี้ควรจะเป็นอุปกรณ์ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เช่นติดไว้ที่ฝาผนัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เห็นอยู่เป็นประจำ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยทำให้การออกเสียงของนักเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้การคิดแผนภาพ แผนภูมิ ดังกล่าวไม่ควรจะตีความมาย ควรจะคิดเฉพาะแผนภาพ หรือแผนภูมิอวัยวะในการออกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน ส่วนมาก

เท่านั้น นอกจากนี้การคิดควรจะคิดให้เป็นระเบียบเพื่อความสวยงามด้วย

5. กระดานผ้าสาหลี ครูผู้สอนอาจจะใช้เพื่อเสนอความรู้หรือเรื่องราวฝึกทักษะและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้นักเรียนสนใจยิ่งขึ้น ได้ความคิดรวบยอดใหม่ ๆ และยาก ๆ เพิ่มขึ้น ยิ่งกว่านั้นนักเรียนเองยังขอได้ประโยชน์จากกระดานผ้าสาหลีเป็นอันมาก เช่น การเล่นเกม การรายงาน และการแสดงสาธิต

สำหรับการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนสามารถเอากระดานผ้าสาหลีมาใช้ได้หลายทาง โดยเฉพาะการสอนเกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่ ๆ โดยอาจจะใช้บัตรคำหรือรูปภาพต่าง ๆ แสดงความหมายของศัพท์ได้ ในการสอนความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยการเล่นเกมเป็นภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ แล้วใช้ภาพติดประกอบไปตามเรื่องราวที่เล่าก็จะทำให้นักเรียนสนใจและมีความเข้าใจได้ดีขึ้นกว่าปกติ

นอกจากนี้ยังสามารถใช้กระดานผ้าสาหลีประกอบการสอน โดยอาจจะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในบทเรียนได้ โดยการมอบหมายให้นักเรียนแต่ละหมู่ออกมาเล่นเกมเป็นภาษาอังกฤษ โดยให้มีรูปภาพประกอบคำอธิบายคติบนกระดานผ้าสาหลีประกอบด้วย นอกจากนี้แล้วครูผู้สอนอาจจะมอบหมายให้นักเรียนไปจัดทำตัวอักษรภาษาอังกฤษขนาดเท่า ๆ กัน เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนศัพท์ต่าง ๆ หรือการใช้ตัวอักษรดังกล่าวนั้นเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการเรียนและการสอน เช่น ให้ผู้เรียนแต่งต้นก้นติดคำศัพท์ต่าง ๆ ตามที่ครูบอก หรือการให้ทายปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับศัพท์ที่เรียนมา โดยให้นักเรียนพยายามหาคำศัพท์ดังกล่าวไปติดบนกระดานผ้าสาหลี ผู้ใดติดถูกและติดได้รวดเร็วก็เป็นผู้ชนะในที่สุด โดยวิธีนี้เองกระดานผ้าสาหลีก็จะมีประโยชน์อย่างมากในการที่จะเพิ่มพูนศัพท์ภาษาอังกฤษให้แก่เด็กเรียน

6. กระดานนิเทศ (Bulletin Board) สามารถนำมาใช้กับการสอนภาษาอังกฤษได้หลายสถานการณ์ เช่น

6.1. ติดข่าวสารและสารคดีภาษาอังกฤษ ซึ่งครูอาจจะมอบหมายให้นักเรียนได้ช่วยกันไปค้นคว้าหา มา โดยครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือตรวจตราและพิจารณาจากสิ่ง

ต่างๆที่นักเรียนใดคนมาได้ เพื่อให้สิ่งดังกล่าวนี้มีความเหมาะสม และมีคุณค่าในการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2 การจัดนิทรรศการต่างๆในกรณีที่จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนอาจจะให้นักเรียนทำงานร่วมกันหรืออาจจะได้รับมอบหมายไปจากครูผู้สอนได้จัดแสดงกิจการต่างๆเกี่ยวกับวันสำคัญ หรือเทศกาลต่างๆ เช่น วันคริสตมาส วันขึ้นปีใหม่ วันเซนต์วาเลนไทน์ เป็นต้น โดยจัดให้มีการแสดงภาพประวัติ และกิจการต่างๆ ในเทศกาลที่กล่าวมาแล้วเป็นภาษาอังกฤษ

6.3 การนำผลงานที่ดีที่สุดของนักเรียนออกแสดง

เช่น การเขียนเรียงความภาษาอังกฤษหรือไวยากรณ์อังกฤษ เป็นต้น ถ้ามีนักเรียนคนใดทำได้เป็นอย่างดีแล้ว ครูผู้สอนอาจจะจัดนำมาติดแสดงให้เพื่อนในห้องเรียนใครๆและเข้าใจเพื่อการเปรียบเทียบกับงานของตนในแง่ต่างๆ

6.4 การประกาศกฎระเบียบข้อบังคับ

ครูอาจจะรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆเป็นภาษาอังกฤษ โดยอาจจะใช้เป็นภาพการดูแสดงสิ่งที่เกี่ยวข้องต่างๆ ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกฎต่างๆของห้องเรียนหรือกฎของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

6.5 ใช้ในการแสดงสุภาษิตอังกฤษที่น่าสนใจต่างๆ

โดยนำบัตรคำ หรือบัตรประโยคไปติดบนกระดานนิเทศนั้นๆ

6.6 ใช้ในการบรรยายในการสอนบางอย่าง

เช่น อาจจะแสดงถึงกฎเกณฑ์ทางภาษาในแง่ต่างๆเพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในบทเรียนที่ครูสอนมาแล้วอีกด้วย

อย่างไรก็ดีการใช้กระดานนิเทศในชั้นเรียนนี้ได้โดยล้อย่างเต็มที่นั้น ครูควร

จะได้พยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ใหม่มากที่สุด เพื่อที่จะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนให้ความสนใจ เพราะตัวเองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว สำหรับครูผู้สอนก็อาจจะต้องหาทางส่งเสริมให้นักเรียนได้ให้ความสนใจดูกระดานนิเทศ หรือพยายามดึงเอาสิ่งต่าง ๆ จากกระดานนิเทศ ให้มาเกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่มากที่สุด การแสดงกิจกรรมต่าง ๆ บนกระดานนิเทศควรจะได้เปลี่ยนแปลงให้ทันตามกาลเวลา และให้ทันสมัยอยู่เสมอ

7. การจัดกิจกรรมการเล่น เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าในการสอนภาษาอังกฤษอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการคิด และการพูดเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พูดภาษาอังกฤษได้อย่างอัตโนมัติยิ่งขึ้น

กิจกรรมชนิดนี้สามารถนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในการจัดบทเรียนในการสนทนาภาษาอังกฤษที่ง่าย ๆ ในตอนแรกอาจจะมอบหมายให้นักเรียนไปท่องจำมา แล้วให้ออกไปแสดงท่วงท่าการพูดในบทสนทนานั้น ๆ ที่หน้าชั้นเรียน ในครั้งต่อไปครูผู้สอนอาจจะพยายามสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดเป็นภาษาอังกฤษยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีบทเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละตอนนั้นไม่ควรจะยาวจนเกินไป เพราะอาจจะทำให้นักเรียนคนอื่นเบื่อ และยังเป็นอุปสรรคที่ไม่สามารถให้นักเรียนส่วนมากได้มีส่วนร่วมในบทเรียนในแต่ละครั้งโดยทั่วถึงกัน นอกจากนี้แล้วครูผู้สอนควรจะเน้นในท่าทางประกอบการพูดให้สอดคล้องไปกับคำพูดด้วย

8. เครื่องฉายภาพทึบแสง (Opaque Projector) เป็นทัศนอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่จะช่วยประหยัดเวลาในการเรียนและการสอนอย่างมาก อีกทั้งยังให้ประโยชน์ในด้านที่สามารถนำเอาภาพที่มีขนาดเล็ก ๆ มาขยายให้คนเป็นจำนวนมากได้เห็นได้โดยง่าย

ในด้านที่จะนำเครื่องฉายภาพทึบแสงมาใช้ประโยชน์ในด้านการสอน

ภาษาอังกฤษนั้นผู้สอนอาจจะทำได้หลายวิธีด้วยกัน

8.1. นำผลงานต่าง ๆ ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

เช่น เรียงความหรืองานเขียนต่าง ๆ ฉายในเครื่อง เพื่อให้เด็กเห็นทั้งห้อง ได้วิเคราะห์หว่า ก็หรือผิดตรงไหน อันจะเป็นทางที่ส่งเสริมในการใช้ความคิด พิจารณาได้ยิ่งขึ้น หรือในบางครั้งครูอาจจะแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาอังกฤษต่าง ๆ เสร็จแล้วเมื่อเห็นว่าส่วนใหญ่ของนักเรียนผิดตรงที่เหมือน ๆ กัน ครูผู้สอนก็อาจจะชี้แจงในสิ่งดังกล่าวร่วมกันได้ โดยอาจจะให้พูดซ้ำ พูดตาม หรือการฝึกฝนทางด้านทักษะอื่น ๆ เป็นต้น

8.2 ครูผู้สอนอาจจะใช้ตำราต่างประเทศหรือหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ใส่

เครื่องฉายดังกล่าวเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นจริง เป็นจังมากกว่าการใช้การ อธิบายเนาสั่งสั่ง กล่าวออกมาแจกแก่นักเรียน

8.3 ครูผู้สอนอาจจะใช้เครื่องฉายดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการผลิต

อุปกรณ์การสอนเพื่อการสอนภาษาอังกฤษ และวิชาอื่น ๆ ได้เช่นกัน การที่จะใช้เครื่องฉายภาพพิมพ์แสงให้ได้อย่างจริงจัง ต้องใช้ในห้อง ที่มีคนมาก ๆ ดังนั้นครูผู้สอนอาจจะใช้ในการสอนในคอนตัน ๆ ของชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือในตอนท้ายก็ใช้เป็นกาฝึกฝน หรือทางด้านกาเรียนเพิ่มเติมก็ได้

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าเครื่องฉายภาพพิมพ์แสงให้คุณประโยชน์และมีคุณค่าต่อ

กาเรียน การสอนอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วเครื่องฉายดังกล่าวก็สามารถเคลื่อนย้าย ได้โดยสะดวก ตลอดจนการใช้และการรักษาก็ไม่ยุ่งยากนัก ดังนั้นทางโรงเรียนถ้ามีงบประมาณทางด้านนี้แล้ว สมควรอย่างยิ่งที่จะจัดหามาเป็นอุปกรณ์การสอนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางเช่นกัน

9. ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นอุปกรณ์ที่มีราคาแพงมาก แต่ให้ประโยชน์

ในด้านการเรียนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ช่วยให้นักเรียนฝึกฟังจากแบบ อย่างที่ถูกต้องได้มากขึ้น อันจะช่วยให้นักเรียนคุ้นเคยกับเสียงชนิดต่าง ๆ เช่นเสียงผู้ชาย

เสียงผู้หญิง ซึ่งเป็นของชนชาติต่าง ๆ นอกเหนือจากเสียงของครูคนเดียว นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงขอบพร้อมของตนได้ทันที เพราะได้รับการแก้ไขจากครูผู้ควบคุมผ่านการติดต่อกันระหว่างครูและนักเรียน (Intercommunication) ห่วงปฏิบัติ การทางภาษาใช้ในการฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจ (Aural Comprehension) ในการฟังเรื่องราว ปรากฏการณ์และบทสนทนาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังสามารถฝึกการพูด (Oral Production) เพื่อให้นักเรียนได้จำตามแบบที่เจ้าของภาษาพูด และให้นักเรียนพูดตามได้อย่างถูกต้อง และถ้านักเรียนยังพูดได้ไม่คล่องแคล่วก็สามารถจะเข้าใจได้อีกบ่อยครั้ง จนกว่าจะพูดได้คล่อง หรือในกรณีที่นักเรียนพูดหรือฟังผิดก็จะได้รับการแก้ไขได้ทันทีจากครูผู้ควบคุมห่วงปฏิบัติการทางภาษา เปิดโอกาสให้แต่ละคนได้ฝึกฝนตามความสามารถของตนเองได้ นอกจากนี้ในด้านการสอนไวยากรณ์อง ก็ยังสามารถฝึกนักเรียนโดยให้หัวข้อ หลาย ๆ ครั้งในกรณีที่ยังจำบทเรียนไม่ได้ และประการสุดท้าย ห่วงปฏิบัติการทางภาษา สามารถช่วยครูในการให้นักเรียนเขียนตามคำบอกของครูได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะให้ห่วงปฏิบัติการทางภาษาใช้ได้ผลดีนั้น ครูสอนต้องไม่ให้นักเรียนฟังนานเกินไป โดยที่ครูอาจจะเปิดเพลงให้นักเรียนได้ฟังเป็นการสลับกันบ้างก็ได้ และครูควรให้โอกาส นักเรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมอยู่เสมอ เช่น พูดตามหรือดองบันทึกเสียงลงไป ในเทปเพื่อ เป็นการทดลองฝึกฝนให้นักเรียน เกิดความคล่องแคล่วยิ่งขึ้น

ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นวิธีการที่จะนำเอาอุปกรณ์การสอนไปใช้ในการสอน ภาษาอังกฤษได้อย่างไร ประเภทและชนิดของอุปกรณ์การสอนที่กล่าวไว้ส่วนมากเป็น ประเภททัศนวัสดุ ซึ่งครูสอนสามารถนำไปใช้ได้โดยสะดวกเนื่องจากเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย และราคาไม่แพง ส่วนอุปกรณ์บางชนิดที่ผู้วิจัย ไม่ได้กล่าวไว้แต่ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนได้เช่นกัน ซึ่งการใช้ขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการของครูแต่ละคน ครูจำเป็นต้องรู้จักวิธีการเลือกซึ่งนายรอเบิร์ต เจ ฮันยาร์ด (Robert J. Hunyard) ผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงการเลือกโสต ทัศนอุปกรณ์ว่า

"งานของครูผู้สอนก็คือจะต้องตัดสินใจว่าจะใช้วัสดุนั้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร แล้วจึงเลือกใช้ให้เข้ากับวัตถุประสงค์นั้น" ¹

นอกจากครูจะรู้จักวิธีการใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียนและคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โสตทัศนอุปกรณ์สามารถจะนำไปใช้กับการสอนภาษาอังกฤษได้เกือบทุกชนิดดังที่ผู้วิจัย ได้ยกตัวอย่างพอเป็นสังเขปไว้แล้วข้างต้น การที่จะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และมีความสนใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่รู้จักวิธีการนำเครื่องมือมาช่วยในด้านการสอน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปัญหาในด้านการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยก็จะหมดไป หรือลดน้อยลงในที่สุด

¹ รอเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด, วัสดุประกอบการสอนราคาเบา (ชนบุรี: การช่างวุฒิชึกษา), หน้า 8.